

SANDARA

THE LEAGUE

LITHUANIAN NEWSPAPER

EINA NUO 1918 METŲ

SANDARA

Published by the
Lithuanian National League
of America

Consisting of 100 Branches Located
in All Principal Cities of the
UNITED STATES

840 West 33rd Street,
Chicago, Ill. 60608
Telephone: (312) 927-4789

Price 35 cents

Rugpiūtis — August

Nr. 8

MYKOLO VAIDYLOS MIRTIES METINĖS

Ilgamečio Sandaros redaktorius ir di džiųjų lietuviškų organiacijų veikėjo MYKOLO VAIDYLOS mirties metinių minėjimas įvyks sekmadienį,

RUGSĖJO 25 dieną, 2 val. 30 m. po pietų

BALZEKO MUZIEJUJE, Chicagoje, Archer Ave ir California Ave.

Organizacijų atstovai ir visuomenė kviečiama gausiai dalyvauti ir prisiminti šį didįjį patriotą.

Nuotraukoje: Mykolas Vaidyla prie senovės lietuvių vaidylos paveikslų. Tai buvo prieš daugelį metų išleistas toks pašto atvirlaiškis.

Šia proga dar pateikiame ištrauką iš KUN. A. TRAKIO kalbos, atsisveikinant BALFO CENTRO VALDYBOS vardu:

"Brangūs a. a. Mykolo Vaidylos artimieji, draugai ir prieteliai! Velionis Mykolas buvo tikrai reta asmenybė, kuri visa savo siela, visomis pajėgomis ir visa savo išmintimi buvo taip giliai įsišaknijusi į gimtąją lietuvišką žemę. Aplankydamas ją lengvai galėjai pastebėti, kad jam rūpėjo ne vien tik lietuviškoji žemėlė, bet ir visos lietuvių tautos gyvata. Tą gyvatą jis matė ne vien tik Lietuvos istorijos faktoose, bet ir įvairiose pasakose, dainelėse, padavimuose ir legendose. Per jas tauta buvo ir išliko gyva net ir sunkiausiose jos gyvenimo valandose.

Kai prieš keletą metų velionis Mykolas atsidūrė ligoninėje ir jo sveikata buvo labai pablogėjusi, kad ne vienam jo bičiuliui atrodė, jog jau artėja neišvengiama pabaiga, bet jam tai nebuvo gyvenimo galas. Sukaupęs paskutines jėgas jis stengėsi, kad jo kūnas vėl pradėtų judėti, kad protas prašvistų. Kuriam tikslui? O gi tam

kad būtų pratęsta tautos gyvata. Jis niekuomet nekalbėjo apie mirtį ar apie pasirošimą mirčiai. Jis žinojo, kad tai savaime ateis, kad tikras pasirošimas mirčiai yra tuomet, kai žmogus iki paskutinio savo kvapo stengiasi daryti tai, kam jis buvo skirtas. Gi velioniui Mykolui, jo paskirtis buvo labai aiški: sandariečių organizacija, jos laikraštis, lietuviybė, lietuviškoji žemė, laisva Lietuva ir tautos gyvata. Jis tiems reikalams dirbo iki paskutinio momento. Mes matėme, kad prieš paskutinį smūgį jis vėl galėjo reikštis ir dirbti tose kukliose, tikriaus sakant, tiesiog ubagiškose sąlygose. Jis nesirošė mirti, bet vis stengėsi stiprinti tautinę gyvatą kartų kartoms.

Jis viską mylėjo, kas lietuviška, bet labiausiai savo tautietį-žmogų.

Mes prisimenam, kad Mykolas Vaidyla buvo vienas iš pirmųjų steigiant BALFą, o vėliau, kaip steigėjas, buvo išrinktas BALFO garbės direktorium. Jis daug metų sielėjosi, kad tas skurstantis lietuvis (ir bendrai lietuvis) būtų aprūpintas, kad jis neskurstų, o visuomet būtų gyvas Lietuvos kovai ir lietuviškam reikalui.

Todėl ir mes pasimokykime iš velionio Mykolo, kaip reikia atlikti savo pareigą tautai. Atlikdami tą uždavinį, mes jį pagerbsime, nes mes gyvuosime lyg jo sieloje, jo dvasioje. Kiekviena diena yra brangi, vertinkim tai, nes su ja pratęsiama tautos gyvata."

NAUJAS EKSPERIMENTAS

Atlanto (Georgia) universiteto klinikose įvykdytas įdomus bandymas su šunimis, būtent: keli jų buvo gyvi užšaldyti laboratorijos sąlygose, o po to vėl atšildyti. Šunes atlaikė tą bandymą ir po dviejų valandų buvo atgaivinti, nei kiek nepakenkus jų sveikatai. Kas įdomu, jog po 30 min. juos atgaivinus, galėjo jau vaikščioti, po maždaug dviejų valandų reikėdė noro priimti maistą. Šie pirmieji sėkmingi bandymai, kaip teigia mokslininkai, ateityje bus reikšmingi medicinoje.

ALTO SUVAŽIAVIMAS

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBOS METINIS

SUVAŽIAVIMAS ŠAUKIAMAS Š. M. SPALIO 8 DIENĄ, SHERATON TOWER VIEŠBUTYJE, 9333 SOUTH CICERO AVENUE, CHICAGOJE.

SANDAROS CENTRO VALDYBOS POSĖDIS

ĮVYKS TAME PAČIAME VIEŠBUTYJE VAKARE PO

ALTOS SUVAŽIAVIMO, KVIEČIAMI DALYVAUTI VISI SANDAROS CENTRO VALDYBOS NARIAI, VISŲ KOMISIJŲ NARIAI, VIETOS IR ATVYKĖ IŠ KĪTUR SANDAROS VEIKĖJAI,

SANDARIEČIAI, KURIE VYKS Į ALTOS SUVAŽIAVIMĄ SPALIO 8 DIENĄ, PRAŠOMI IŠ ANKSTO NUMATYTI DALYVAUTI IR SANDAROS CENTRO VALDYBOS POSĖDYJE, TAIP PAT SEKANČIA DIENĄ IR SANDAROS GEGUŽINĖJE

VLIKO seimas

VLIKO SEIMAS ĮVYKS Š. M. GRUODŽIO 3 - 4 DIENOMIS ST. PETERSBURGE, FLORIDOJE.

ŪKINĖ PADĖTIS GERĖJA

JAV ūkinio gyvenimo ekspertai su viltimi žvelgia į ateitį. Žmonės leidžia daugiau pinigų savo pirkiniams negu buvo manoma, pramonė investuoja daugiau, negu planavo. Anksčiau pasireiškusi baimė, jog vartotojai, baimindamiesi infliacijos, pradės daugiau taupyti, nepasitvirtino. Prekių apyvarta didėja. Prieš dvejus metus padėtis buvo priešinga: pramonė investavo mažiau, negu planavo. Pramonė savo dispozicijoje turi pakankamai lėšų naujų investacijoms, net nesinaudodama brangių kreditu. Daugelis įmonių rūpinasi ne kur gauti kapitalo, bet kaip naudingiau turimą investuoti. Didelė pramonės dalis keičia senas mašinas naujomis, bet tuo tarpu susilaiko nuo naujų mašinų gamybos, stebėdami vyriausybės ekonominės politikos kryptį.

Auganti vartotojų pirkimo galia yra stiprus skatinantis ekonominio krašto padėties gerėjimo veiksnys. Nuo praeitų metų spalio mėn. detaline apyvarta vidutiniai augo 800 mil. dolerių per mėnesį. Š. m. gegužės mėn. prekių apyvarta pasiekė 60 milijardų sumą. Ekonomistai numato, jog jei neįvyks jokių nenumatytų netikėtumų, bendra krašto gamyba šiemet padidės net 5%.

NUOSTABUS GRYBAS

Lenkijoje, Koszalino gyventojas E. Lipka, Libowo kaimo (prie Štettino) apylinkėse rado ir parsinešė namo nepaprastą grybą. To grybo viršūnė buvo 55 cm diametro. Grybas svėrė 2.5 kg. Savo kilme jis yra originalus ir nepriklauso jokiai Lenkijoje žinomai grybų rūšiai. Vietos miškų biologijos instituto specialistai mano, kad šis grybas yra Azijos kilmės. Tik negalėjo nustatyti, kaip jis pateko į Lenkiją.

SAULĖS ENERGIJA

Atitinkamos tyrimo įstaigos skelbia, jog 1986 metais, maždaug už 10 metų, saulės energijos naudojimas bus labiau prieinamas ir pigesnis, negu atominės. Pabrėžiama, kad saulės energija bus pigi, šioje srityje bus bendradarbiaujama tarptautiniu mastu, nes išradimai nebus gaubiami paslapčių, kaip kad dabar yra su atominė energija.

„PARTINĖ DEMOKRATIJA OKUP. LIETUVOJ“

Sovietų kompartija, tvarkoma diktatūriniais principais L. Brežnevo ir politinio biuro, staiga prašneko apie „partinę demokratiją“. Politbiuro paruošti ir suvažiavimuose pateikti nurodymai. Su jais okup. Lietuvos komunistų supažindino Vilniuje įvykusioje konferencijoje, kur dalis pranešėjų buvo specialiai iš Maskvos atsiųsti rusai.

Rusų antplūdis aiškiai liudija, kad apie vidinę partinę demokratiją negali būti kalbos, nes lietuviškoji kompartija yra visiškai Maskvos kontrolėje.

K. Kalnius

KODĖL PAKEISTA SOVIETŲ KONSTITUCIJA?

Galingoji sovietų biurokratinės valdžios propaganda per gausius garsiakalbius savo imperijoje, satelitus ir agentus užsieniuose aiškino, kodėl dabar pakeista Stalino išminties sukurta „demokratiškiausia“ pasaulyje konstitucija. O reikalas paprastas: proletariato diktatūra išvirta į „liaudies demokratiją“. Spėta prisigrobtį daug žemių (pagal V. Leniną: grabli nagrabliontne —), na ir daugelis kitų priežasčių vertė tą savo laiku labai garsintą „Stalino saulės“ konstituciją išmesti į garbidžius.

Ir „naujoji“ konstitucija, veikianti tik popieriuje, praktiškai bus bevertė, o tik naudojama propagandos tikslams... Jos „demokratiškumą“ geriausiai patirs milijonai vergų konclageriuose, kalėjimuose ir psichiatrinėse ligoninėse ir neatlaikę enkavedistų kančių tardymo rūsiuose.

XXX

Oportunistinis sovietų diktatorius Leonidas Brežnevas neseniai pasiskelbęs maršalu, o vėliausiai, pašalinęs iš aukščiausiojo sovietų pirmininkų pareigų N. Podgornį, įkopė į jo vietą, pasidaręs absoliutiniu valdovu. Tokios galios ligi šiol nėra turėję joks sovietų diktatorius. Jo aršūs priešai — raudonieji kiniečiai jau seniai Brežnevą tituluoja „raudonuoju caru“. Gal jie ir teisūs. Nenustebsime, jei vieną dieną išgirsime apie jo sumanymą karūnotis?...

JUODELIŲ IŠRADIMAS DANTISTAM

Edmonton Journal Kanadoje rašo apie tame mieste gyvenusius brolius Juodelius (Youdelis)—metalurgijos profesorių Bill ir odontologą Ralph. Pirmasis dėstė metalurgiją Alberta universitete, vėliau persikėlė į Windsor un-tą, kur yra metalurgijos profesorius ir skyriaus vedėjas. Antrasis odontologas, dėstęs Alberta universitete Edmontone, dabar profesoriauja JAV.

Abu broliai kalbėjosi apie dantų plombavimo medžiagas. Odontologas nusiskundė, kad vartojama plombavimo medžiaga nėra pakankamai gera, pasiūlė broliui metalurgui išrasti geresnę. Pradėjo tyrinėjimo darbą laboratorijoje 1961 m. Išstius dvejus metus dirbo, padedamas studento Innes. 1963 m. rado formulę, pagal kurią metalo lydiny su tam tikra doze vario pasirodė tinkamas dantims plombuoti—patvarumas 10-18 kartų didenis už tradicinę medžiagą.

Išradimą B. Juodelis užpatentavo ir kreipėsi į gamintojus. Bendrovės „Weather Ford Oil Tool Ltd.“ ir „Western Metallurgical Ltd.“, in-

vestavo dideles sumas pradėti masinei gamybai. 1974 m. lydiny pavadinamas „Dispersalloy“ greitai išgalėjo Kanados vakaruose, bet nesiekė toliau. Amerikiečių bendrovė „Johnson and Johnson“ visą ligšiolinę lydinio gamybą nupirko ir ėmėsi darbo plačiu mastu. Gaminys pasklido visoje Š. Amerikoje ir tapo milijoninės vertės preke. Dabar ji gaminama JAV ir Montrealyje. Ši gaminį vartoja apie 75% Š. Amerikos dantistų.

Prof. B. Juodelis dirba naujų išradimų srityje. Šiuo metu jis yra Windsoro universiteto metalurgijos profesorius ir skyriaus vedėjas.

Išradėjas, augęs Kanados vakaruose, neturėjo progos mokytis lietuviškoje mokykloje, tačiau lietuviškai kalba, kiek išmoko iš savo tėvų. Pastarieji imigravo į Kanadą 1927 m. Du jų sūnūs išėjo tapo profesoriai, o dukra Aldona ištėkėjo už B. Kadžio. Senieji Juodeliai vieni pirmųjų Edmonton Lietuvių Namų statytojų ir buvusios lietuvių parapijos-misijos rėmėjų ir veiklūs organizacijose. (V.)

SANDARA

LITHUANIAN NEWS PAPER

Published Monthly by the
Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara

LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE
OF AMERICA

Second-class postage paid at Chicago, Illinois

GENERAL OFFICE:
840 West 33rd Street, Chicago, Ill. 60608

Phone YArds 7-4789

SUBSCRIPTION RATES:
In The United States per year \$7.00
In Foreign Countries per year \$7.00

UŽSAKYMŲ KAINA:
Suvienytose Valstybėse metams \$7.00
Užsienyje metams \$7.00

Opinions expressed in any column appearing in the SANDARA, including those of staff members, reflect the views of the writer only. The opinions may or may not be in agreement with those of the Lithuanian National League of America. The views expressed in contributed articles are those of their authors and not necessarily shared by the Editorial Board.

Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara

Lithuanian National League of America

CENTRO VALDYBA:

Povilas P. Dargis, pirm.
Aleksandras Chaplikas,
Pirmasis vice-pirm.
Grožvydas Lazauskas,
sekr. ir redaktorius
Antanas Vaičiūnas, ižd.
Juzė Gulbinienė, ižd. pav.

VICE PIRMININKAI:

Alena Devenienė
Casey Oksas
dr. Alg. Budreckis
Vytautas Uznys
Vladas Bajerčius

Tėsinis patarėjas:
dr. K. Šidlauskas

IŽDO GLOBĖJAI:
J. Kapačinskis
H. Čižauskienė
H. Buchinskienė

KONTROLĖS KOMISIJA:

Ona Jagėla
Ant. Sukauskas
Julius Kuzas, jr.

ŠVIETIMO KOMISIJA:

Bronius Bajerčius
Ant. Andriulionis
Edvina Yankus

LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE
OF AMERICA

**A.L.T. SANDAROS CENTRO
ADDRESS:**

840 West 33rd Street,
Chicago, Illinois, 60608

Telefonas:

(312) YA 7 - 4789

vo jachtos kapitono laipsnį, kaip jis savo darbo irkliniu būriu laiveliu per 2 savaites, padarydamas 450 km. ežerais ir upėmis pasiekė Klaipėdą, kad jis buvo aviomodelių kuopos narys ir lakūnas.

Jonas Bernotas

Rosemary Anton, Zita Babickas, John Kasper, Stephen Kasper, Donald Krasinskas, Regina Klimavičiūtė, Rimas Molis, Emily Palubeckas, Michael Parulis, Mary Valiūnas, Mindaugas Zenkus, Elleen Zydelis, Dennis Gorman, Stanley Kasanovskis, Allen Kasanovskis ir Katherine Borezo.

J. Krasinskas

WORCESTER, MASS.

Rugpiūčio 28 d. ryte sudegė komunistų "šventykla" - Apšvietos bendrovė, Olympia parko namas. Jį buvo nupirkę italai. Šiame parke buvo daromi pratimai - kaip sunaikinti Amerikos kapitalistus. Čia buvo laikomos Stalino vieros misijos. Misijonieriai buvo Vabalas Pruseika, Mizara, Bimba, Andriulis, Siurba ir kiti. Jie kalė vargšams darbo žmonėms rusišką komunistinį rojų ant šios žemiškos planetos.

Rugpiūčio pabaigoje mirė nemažai vietos lietuvių profesorius Antanas Giedrius-Giedraitis, gabi Worcesterio lietuvaite veikėja Angela Vaisienė, 67m. buvusi lietuvių Moterų Klubu pirmininkė.

Lietuvių Piliečių Klubas rugpiūčio 23 dienos vakare - padalino net 17 stipendijų. Padalinta sekantiems narių vaikams:

GRAND RAPIDS, Mich.

Sandaros red. inž. Lazauskas tarnybos reikalais dažnai atvyksta į Grand Rapids ir tomis progomis susitinka su vietos lietuviams veikėjais ir taip pat latviais. Suėjimuose diskutuojami bendri lietuviškos spaudos ir visuomeniniai klausimai. Birželio 21 d. jis buvo nuvykęs į Jono ir Onos Treškų šieno ūkį, esantį prie Grand Rapids. Po to p. Treškų rezidencijoje susitiko ir su kitais vietos lietuviams: LB pirm. Pranu Turūta, p. Riaubiene, Baltrušaičiais ir kt.

Liepos 12 d. G. J. Lazauskas aplankė sergantį pulk. Juozą UGIANSKĮ dar prieš mirtį (pulk. Ugianskis mirė rugp. 14 d.) Pulkininkas buvo ilgametis Sandaros skaitytojas.

Iš visur ir apie viską

Pittsburgh, Pa.

DARIJAUS-GIRĖNO PAMINĖJIMAS

Gerai prisimename Darijų ir Girėną, kada jie buvo atvykę į Pittsburghą, kad sukėlus reikiamą sumą pinigų jų skridimui į Lietuvą. Tai buvo 1932-rais metais. Jie abudu buvo apgyvendinti Lietuvių Ūkyje, kuris yra Pittsburgho priemiestyje.

Vietiniai pittsburghiečiai buvo sudarę komitetą jų skridimui paremti. Komitetui vadovavo Stasys Bakanas, Povilas Dargis, Petras Pivorūnas. Jų ir kitų pastangomis buvo sukurta gana stambi suma.

Apie Darijaus-Girėno, 1933 metais skridimą, buvo plačiai papasakota ir prisiminta liepos 10 dieną, per Povilo Dargio vedamą Lietuvių Radio Programą Pittsburghe.

G. Žilinskas

HARTFORD, CONN.

L.A.P. KLUBO GEGUŽINĖ

Rugpiūčio 24 d. Hartfordo L. A. P. klubas surengė puikią gegužinę, į kurią atvyko ir miesto mēras George Athanson. Jis iš viso lietuviams labai mėgsta.

Programoje buvo šokiai ir Jane Hart baletas.

Šeiminkės, p. Birutės Šimanskienės vadovaujamos, paruošė skanių valgių. Prie baro vyrų pilsė maišytus ir nemišytus gėrimus. Pagaliau, buvo ir laimėjimų. Iš viso nuotaika buvo labai gera. Kaip žinome, šis lietuvių parkas yra prie Connecticut upės, tad daro malonų vaizdą, ypač dabar, kai toks vasaros karštis.

Žmonių buvo ne tik iš apylinkės, bet net iš toliau, net iš Waterburio ir Worcesterio.

Jonas Bernotas

ŽUVO IGNAS PETNIŪNAS

Rugpiūčio 3 d. Putnam Height gatvėje, 6 šeimų mūriniame name kilo gaisras (žmogus areštuotas už padėgimą). Tame name gyveno skautininkas Ignas Petniūnas, ir jis dūmuose užtroško. Nuvežtas ligoninėn dar buvo atgai - vintas, bet tuoj mirė. Ig. Petniūnas buvo 34 metų amžiaus.

Pašarvotas Farley-Sullivan koplyčioje. Šeštadienio rytą velionis atlydėtas į Sv. Trejybės bažnyčią. Kun. J. Mautilus atlikė gedulingas pamaldas ir pasakė pamokslą.

Po religinių apeigų buvo nulydėtas atgal į Farley Sullivan koplyčią, nes tada palaidoti nebuvo galima, kadangi streikavo kapinių darbininkai. Po streiko bus palaidotas Šv. Benedikto kapinėse, Bloomfield, Conn., šalia jo žmonos.

Skautininkas Ignas Petniūnas priklausė Sv. Trejybės parapijai, jūrų skautams ir kitoms organizacijoms.

Jis gimė 1913 m. Linkuvoje, o 1923 m. įstojo į skautų sąjungą. Baigė socialinių ir politinių mokslų institutą, o 1949 m. jūrų mokyklą. Už nuopelnus apdovanojotas Tėvynės Sūnaus ženkle ir Jūrų skautijos 35 metų sukakties medaliu.

A. A. Ignas Petniūnas paliko sūnų Raimondą ir marčią, kurie gyvena Aleksandrijoje, Virginijoje.

Be to, Petras Jurgėla savo knygoje "Lietuviškoji Skautija" net 9 puslapiuose aprašo skautininko Igno Petniūno veiklą: kaip jis išlaikė valstybinius egz. ir ga-

When it comes to saving, they always ring the bell.

E Bonds pay 6% interest when held to maturity of 5 years (4 1/2% the first year). Interest is not subject to state or local income taxes, and federal tax may be deferred until redemption.

Take stock in America.

A public service of this publication and The Advertising Council.

PASSBOOK SAVINGS...
the best way to save regularly!

5 1/4%
per year

PAID AND COMPOUNDED QUARTERLY

OUR SAVINGS CERTIFICATES 7 1/2%
EARN UP TO

Mutual Federal Savings and Loan

2212 WEST CERMAK ROAD CHICAGO, ILLINOIS 60608
PETER KAZANAUSKAS, President Phone: Virginia 7-7747

HOURS: Mon. Tue. Fri. 9-4 Thur. 9-8 Sat. 9-1

SERVING CHICAGO AND SUBURBS SINCE 1905

see us for HOME financing.
AT OUR LOW RATES
WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

INSURED

CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

B. R. PIETKIEWICZ, Prez.

2555 West 47th Street Tel. LA 3-1083

PLENTY OF FREE PARKING PLACE

VALANDOS: PIRMAD. ir KETVIRTAD. - 9 v. r. iki 8 v. v.
ANTRAD. ir PENKTAD. - 9 v. ryto iki 5 v. vak.
SESTAD. 9 v. r. iki 12 v. d. - Trečiad. uždaryta

7 3/4 % Mokamas už 6 m. sertifikatus. Minimum \$1,000	6 1/2 % Mokama už 1 m. sertifikatus. Minimum \$1,000	5 1/4 % mokamas už investavimo sąskaitas.
---	--	--

PINIGAI ĮNEŠTI IKI 15 D. PELNO NUOŠIMCIUS NUO 1 D.
Dividendai mokami kas 3 mėnesiai

Nuo 1914 Metų

Midland Savings aptar nauja taupymo ir namų paskolų reikalais visas mūsų apylinkes. Dėkojame Jums už mums parodytą pasitikėjimą.

Mes norėtum būti Jums naudingi ir teityje.

Sąskaitos apdraustos iki \$40,000.00

FRANK ZOGAS
President

5 1/4 %
pald quarterly 4 Year Savings Certificates
Minimum \$5,000

MIDLAND SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
4040 Archer Avenue
Chicago, Illinois 60632
Phone: 254-4471

Ir 8929 So. Harlem Ave.,
Bridgeview, Illinois 60455
Tel. 598-9100

7 1/2 %
All accounts compounded daily - Passbook Savings

INSURED

ISIGYKITE PATVARIĄ IR EKONOMIŠKĄ SUSISIEKIMUI PRIEMONĘ

Mes stengiamės duoti lietuviams geriausią patarnavimą ir geriausias pirkimo sąlygas

Atvykite pamatyti naują mažą Chrysler *Cordoba* ekonomiška iki 22 mylių galionu

Cordoba 2-Door Hardtop

Sutaupysit iki \$2,300.00 pirkdami 1975 metų Chrysler ar Plymouth.

Turime jaunuoliams mašinas: Cadillac, Buick, Pontiac, Oldsmobile ir kitų, taipgi importuotų. Įvairių kainų. Pradedant nuo \$50.00. Mūsų dirbtuvėse prityrę mechanikai pataisys karoseriją (Body), sparnus (Fenders) ir sureguliuos motorą.

BALZEKAS MOTORS, 4030 S. Archer VI 7-1515
Seniausias automobilių pardavėjas Chicagoje, gerbiamas virš 50 metų.

SVEIKATA BRANGUS TURTAS

Rašo Dr. A. J. Gusenas

BLOGA MITYBA SUKELIA LIGAS

Nesugadinta žmogaus mityba yra viena iš geriausių sveikatos laidų. Jai mes mokėtume pasirinkti gerą maistą ir išmoktume, kaip jį suvalgyti, tai daugelis ligų savaime pranyktų. Nereikėtų užmiršti, kad žmogaus viduje yra sumontuota puikiausia mašinerija, kuriai būtina geriausias tepalas sklandžiam darbui atlikti.

Žmogaus kasdieninėje mityboje turi būti visi reikalingi vitaminai ir mineralinės druskos, kad daugelis ligų pačios savaime pranyktų, o tos, kurios nepranyktų, būtų galima pagydyti vaistais ir vitaminų terapija.

Žinoma, kad ligos nėra atnešamos ir užveisiamos, bet jos atsiranda ir veisiasi pačios savaime. Viso to priežastis — bloga mityba, išorinė ir vidinė kūno nešvara.

Sutvarkius kasdieninę žmogaus mitybą, amerikiečiai sunaudoja daug daugiau pieno ir jo gaminių, vaisių ir daržovių, negu šiaurietai sunaudoja. Statistika rodo, kad juodaodžių ir baltodžių vaikai sunaudoja per mažai pieno, sviesto, kiaušinių, vaisių ir daržovių. O rugėnės, kvietinės duonos mažai tevalgo. Daugiausia jie suvalgo baltos duonos, kuri yra visiškai nemaistinga — duoda tik tiek maistingumo, kiek arkliui avių šiaudai!

Beje, vaikams nereikėtų duoti per daug saldžių maisto produktų ir birgalinių gėrimų. Tokie gėrimai turi cheminių nuodų, sukelia nerviškinimą, gazus. Dažnai dar neužaugusių vaikų, vidaus kūno mašineriją suardo ir iš to prasideda vidurių ir dantų įvairios ligos, kurios dažnai nelengva pagydyti.

Sveikais būdami, mes mažai tepamastome apie savo mašinerijos sudarymą ir jos veiksmus. Tik pasijutę negerai, pradedame nusišvęsti virškinimu ir kt.

Nėra abejonės, kad mityba yra vienas iš svarbiausių dalykų žmogaus gyvybės palaikyme. Bėda su mityba tik ta, kad ją sugadina cheminiai konservai, kenksmingi žmogaus kūnui. Žmogus, neturėdamas kitos išeities, turėjo priprasti prie joje esamų nuodų. Užtat, anksčiau ar vėliau jis užmoka savo sveikata ir kartais net gyvybe.

Šiandien nėra jokia staigmena, kad tiek daug žmonių serga ir miršta nuo vidurių ligų, ulcero ir vėžio. Kasmet nuo vėžio miršta šimtai tūkstančių. Statistikos duomenys rodo, kad šiemet bus 690.000 tūkstančių naujų vėžio sirgimų ir 400.000-čių iš jų mirs. Daugiausia žmonių miršta plaučių, krūties ir išėinamosios atvaros vėžiu. Plaučių ir krūties vėžys žengia pirmyn ir nėra galimybės jam sustabdyti. Čia nepriskaitoma širdies ligos, kurias sukelia vien tik išpuvę dantys, pūliuojančios dantenos ir nesveiki migdolai, tiek pas bręstančius vaikus, tiek ir pas suaugusius.

Sveikatos centrų surinkti duomenys rodo, kad įvairiomis vidurių ligomis serga virš septyni milijonai amerikiečių. Ne visi serga ulceriu ir vėžiu, bet didžiulia serga skrandžio ir žarnų ligomis, kylančiomis nuo blogos, užnuodytos cheminių konservų mitybos. Daugiausia ligos paliečia neturtingųjų šeimas, o labiausiai tai jų vaikus, kurie minta blogu maistu.

ŠEIMININKĖMS

ŠUTINTAS ZUKIS

- Sukapotas vienas zuikis
- 5 svogūnai
- 5 šaukštai riebalų
- Šaukštukas paprikos
- Druskos pagal skonį
- 3 ar 4 šaukštai kečupo
- 1/2 puodelio petruškų
- Žiupsnis juodų pipirų
- 2 lauro lapeliai
- 2 ar 3 morkos

Ištirpinti skauradoje riebalus ir paspiginti juose sukapotą zuikį. Mėsą išimti. Sudėti į tuos riebalus sukapotus svogūnus, pipirus, papriką, kečupą, petruškas, lauro lapelius ir išilgai supiaustytas morkas.

Sudėti ant to mišinio paspigintą zuikieną, užpilti vandeniu, uždengti ir šutinti ant lėtos ugnies iki mėsa pasidarys minkšta. Jeigu sunkos būtų perdaug, galima įplakti miltų ir užvirinti, kad sutirštėtų.

ŠPROTŲ ARBA KILKIŲ SVIESTAS

- 100 g šprotų arba kilkių
- 100 g sviesto
- Druskos

Sviestą išsukti, į jį sudėti pertrintus per sietelį šprotus arba kilkes (jas prieš tai išdarinėjus); sukti, kol masė pasidarys puri, ir, jei reikia, pridėti druskos. Taip pagamintą sviestą galima spausti per popieriaus vamzdelį arba švirkštą, puoštį sumuštiniais, mėsos ir žuvies užkandžius arba duoti į stalą kaip atskirą patiekalą. Tuo atveju šprotų arba kilkių sviestas sudėti į lėkštę, sutaisyti 2 cm storio keturkampiu arba žuvies pavidalo gabalu, paviršių pagražinti peiliu išpaudžiant ranтелиus, atšaldyti, kad sviestas sukietėtų, ir supiaustyti į mažus gabalus.

Šprotų ar kilkių sviestą galima pagaminti kaip silkių sviestą, tik į jį vietoj silkių dėti šprotus arba kilkes.

TUNA - TATER PIE

- 1 Cup Mayonnaise
- 1 Tbsp. grated onion
- 2 Tsp. lemon juice
- 1 Tsp. Worcestershire sauce
- 1/2 Tsp. salt
- 1/2 Tsp. prepared mustard
- 2 Cans (7 oz. each) tuna, drained
- 1 Pkg. (10 oz.) frozen mixed vegetables (thawed)
- 1/2 Cup sliced celery
- 2 Cups mashed potatoes

Mix 3/4 cup mayonnaise with next 5 ingredients. Stir in next 3 ingredients, Turn into 9" pie plate. Bake in 350 F oven 15 to 20 min. or until bubbly. Remove. Stir together potatoes and 1/4 cup mayonnaise. Pipe or spoon around edge of pie. Broil 4" from heat source 8 to 10 min. or until lightly browned.

SPARERIBS CANTONESE

- 3 pounds pork spareribs
- 1/4 cup soy sauce
- 1/2 cup orange marmalade
- 1/4 teaspoon garlic powder
- 1/4 teaspoon ground ginger
- Dash pepper
- Orange slices

Cut spareribs into serving-size pieces Place in 12x7x2 inch baking dish. Cover with waxed paper and micro-cook 10 min. Drain well; rearrange ribs in dish.

In bowl combine soy sauce, marmalade, garlic powder, ginger and peppers. Spoon sauce over ribs. Micro-cook covered for 20 min. or till done. Baste and rearrange ribs in dish every 5 min. Garnish with orange slices, if desired. Serves 4.

"ŠEIMININKĖMS" skyrių redaguoja Janė Bajerčienė, 871 East 4th St., So. Boston, Mass, 02127. Receptus prašome siųsti jos adresu.

DIEVO KARALYSTĖS ŽINIOS

Tęsinys 13.

Po šėtono melo "Tu iš tikrųjų nenumirsi", kuris netikru manymu apie nemirštančią sielą buvo padarytas panašiu į tiesą, seka dar susikrovimas įvairių tikybinių mišinių, kuriuos dabar priderančiai meta šalin pabudusi ir susimasčiusi publika.

Kai kurios niektikystės pastatytos ant šitos klastingos teorijos yra: Amžinų Kančių Pragaras, Šviestainės "doktrina: "išikūnijimo", teorija; pasikalbėjimas su numirusiais svajone; pasakos apie šmėklas; "Danto inferno"; ir visos kitos pagoniškos "nėra mirties, tai yra klastos".

Bet argi nors kelios iš tų doktrinų nėra skelbiamos Biblijoje? Ne! Ant laimės jos nėra. Ne viena iš jų negali būti tikra, jei bent mes priimtume šėtono melą kaip tiesos pagrindą; bet patyrėme, kad jis yra suvedžiojimas ir, kad tokiu savo elgesiu jis suvedžioja visą pasaulį.

Natūraliai žmonės svajoja apie amžinųjų kančių jausmų apsvaiginimą, nes mums buvo taip ilgai pasakojama, ir taip daug mokytų žmonių sakydavo, kad tai esą Biblijos mokslas. Taigi, įsitikinimas, kad Biblija nemokina tokios Dievą nupeikiančios viduramžių dogmos, yra būtina reikalingas, jei norime turėti protinę pagrindą tikėjimui ir nusitikėjimui įkvėptojo Dievo žodžių. Biblija yra pripildyta paveikslinė kalba, ir kai kurie iš jos buvo klaidingai aiškinami patvirtinimui pagoniškos nuomonės apie kankinimo dievaitį. Pavyzdžiui, kuomet Biblijoje kalbama apie faktą, kad nuodėmės alga yra mirtis, vartojama ugnis ir siera, kaip naikinimo simboliai.

Ar kas kada nors girdėjo, kad kas nors būtų įmestas į degančios sijos tvenkinį, kad pasilikytų gyvas? Šių simbolių reikšmė gana aiški.

Elgetos Abraomo Prieglobstyje; — vieną kartą Jėzus pasakė labai dramatišką prilyginimą apie vieną turtinę žmogų ir elgetą, vardu Lozorius. Abu pasimirė, ir paskui buvo sakoma, kad turtingasis pateko į pragaro kančias, "tuo tarpu, kai elgeta nuėjo į Abraomo prieglobstį". Pragarą ugnies palaikytojai pritaikydavo šitam prilyginimui šiuurkštų žodinės prasmės aiškinimą. Jie pasakojo, būk tuo esą mokinama.

Kurie domitės Tiesa, mes prisiųsim jums Veltui Knygą "Dievo Amžių Planas 374 - puslapių. Kreipkitės šiuo adresu: LITHUANIAN BIBLE STUDENTS 550 Sycamore Rd. La Salle, Ill. 61301

(Apm. pr)

REMKITE "SANDARĄ" ir visus tuos, kurie skelbiasi Sandaros laikraščioje

ST. PETERSBURG, FLORIDA

MAURAGAS

Realtor

Lietuvis - Antanas L. MAURAGAS REALTOR 1535 - 13th Street No. St. Petersburg, Florida, 33704 Tel. 813 - 894-6911.

Malonai patarnaus lietuviams, norintiems namą pirkti ar parduoti.

Savininkas JUOZAS ANKUS

BALTIC BAKERY

4627 SOUTH HERMITAGE AVENUE

Chicago, Illinois

Tel. LA 3-1510

2616 WEST 69th STREET

Chicago, Illinois

Tel. 737-6784

PASKAITOS IR TYRINĖJIMAI ŠVENTO RAŠTO

atsibūna kiekvieną sekmadienį, svetainėje Y. M. C. A., 6235 So. Homan Ave., prie 63rd Sr., nuo 10-12 v. r. Kviečiame visus, Tiesos ieškančius.

Įėjimas nemokamas, kolektų nėra.

Švento Rašto Tyrinėtojai

E U D E I K I S

DOVYDAS P. GAIDAS — GERALDAS F. DAIMID

Laidotuvių Direktorai

THYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

4330 South California Avenue

Telefonai: LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — YArds 7-1741-2

MAZEIKA & EVANS

Laidotuvių Direktorai

6845 SO. WESTERN AVENUE

THYS MODERNIŠKOS

AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MASINOMS VIETA

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS

Laidotuvių Direktorai

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 West 71st Street

Telef.: GROvehill 6-2345-6

1410 South 50th Avenue, Cicero

Telef.: TOWNhall 3-2108-9

THYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

Aikštė Automobiliams Statyti

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorijų Asociacijos Nariai

PETRAS BIELIŪNAS

4348 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572

POVILAS J. RIDIKAS

3854 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

STEPONAS C. LACK IR SŪNŪS

(LACKAWICZ)

2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1219

2314 W. 23rd PLACE Tel. VIRginia 7-8872

11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, ILL. 874-4410

ANTANAS M. PHILLIPS

TOMAS ir LAURYNAS LABANAUSKAS

3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

JURGIS F. RUDMIN

3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138, 1139

VASAITIS - BUTKUS

1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLYmpic 2-1003

TURIME KOPLYCIAS VISOSE MIESTO DALYSE

KAS NAUJO CHICAGOJE

ir mūsų lietuviškose apylinkėse

PAVERGTŲ TAUTŲ PROTESTO PARADAS

Š. M. liepos 16 d. surengtame miesto centre protesto parade gausingai pasirodė lietyviai, vadovaujant Chicago Lietuvių Tarybai. Tautiniais drabužiais apsirengę lietuviškosios raides - L I T H U N I A. Sekė vėliava - ALTOS atstovybė: Teodora Blinstrubas, Stasys Mankus, Ignas Andrašiūnas, Teodora Kuzienė su anūkėmis: Maryte ir Tina Kuzaitėmis. Lorraine Jagiellaitė priešais ilgą didžiulę vėliava, kurią garbingai nešė visa eilė lietuvių pagal Aldutės Brusokienės patvarkymą. Sekė Valerijono Shimkaus kūryba-liepsnose "Kalanta". Toliau Vyčiai, Prekybos Rūmų vežimas, Sauliai, namų savininkai, studentai bei pavieniai.

Po parado įvyko pietūs Palmer House kur dalyvavo pavergtų tautų atstovai. Lietuvių užpildė porą stalų. Mūsų miela gen. Kons. Juzė Daugvardienė po išpūdingos kalbos buvo apdovanota P. T. medaliu už jos nepailstamą veiklą.

Teodora Kuzas

ILG LIETUVIŲ RESPUBLIKONŲ IŠVYKA

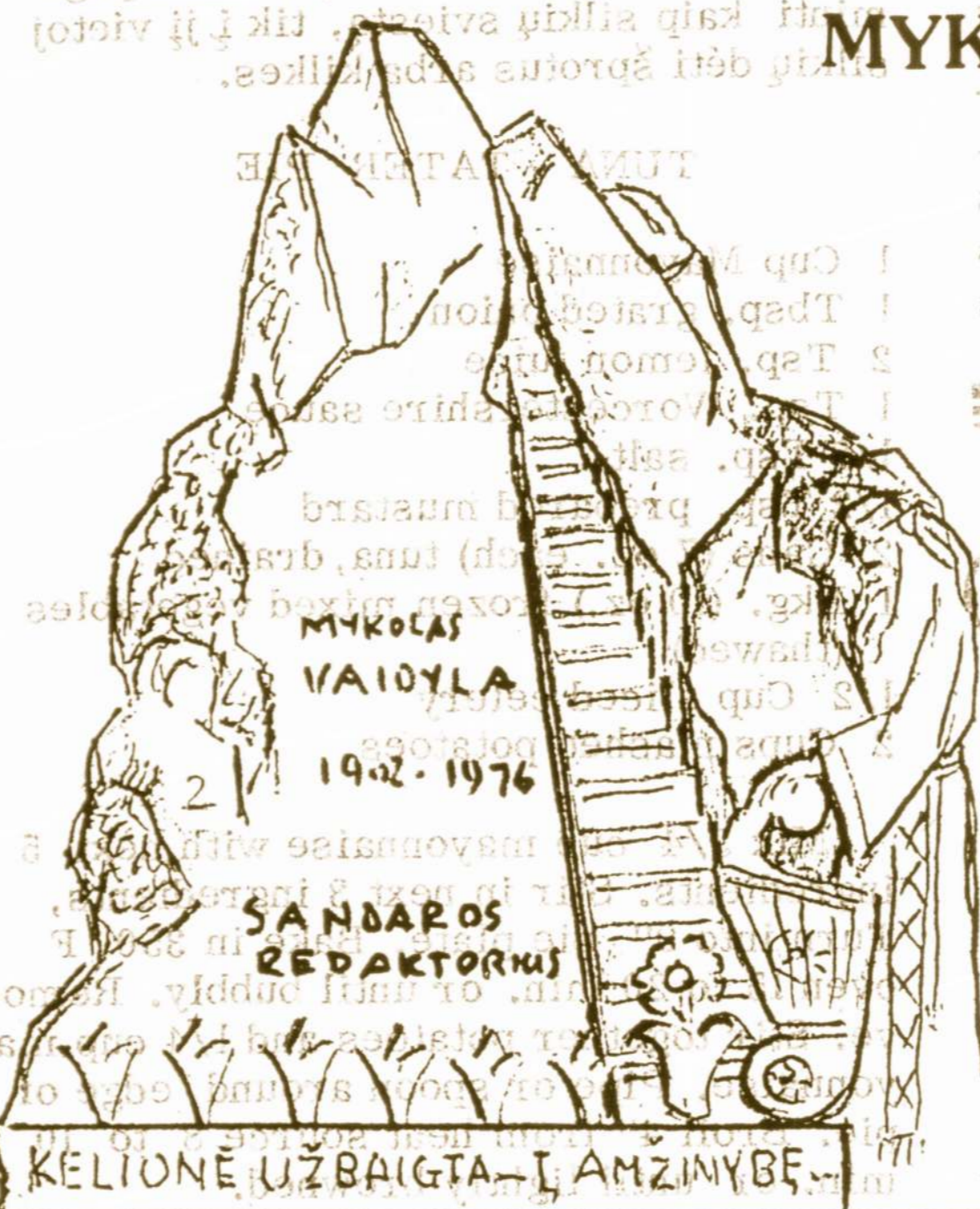
Dr. Myron Kuropas padarys pranešimą apie ateinančią Belgrado konferenciją Illinois Lietuvių Respublikonų Lygos rudens išvykoje rugšėjo 25 dieną. Dr. J. Briedžio spodyboje 113 st. ir Bell Road, Lemont Illinois. Kviečiami ir svečiai.

S.P.A.L.I.O. MEN. 9 DIENĄ IVYKS SANDAROS RUDENINIS POBŪVIS - GEGUŽINĖ

Lietuvos Vyčių salėje ir darže, 2455 West 47th Street, Chicagoje. Kviečiame visus su draugais gausiai dalyvauti!

Mykolui Vaidylai paminklui statyti Komiteto pranešimas

Komitetas "Mykolas Vaidyla Memorial Fund" vardu atidarė einamąją sąskaitą (Actn. # 74300-3) Chicago Savings & Loan Ass'n, 6245 So. Western Ave., Chicago, Illinois, 60636. Komitetas pareigomis pasiskirstė: pirm. - Julius Kuzas, Jr., sekr. - Juozas Kapačinskas, išdinininkas Vyto Uznys, 3752 W. 69 Place, Chicago, Illinois, 60629. Misioms už aukas nuoširdžiai dėkojamė. Aukas prašome siųsti arba nurodyta einamąją sąskaitą, Komiteto išdinininko Vyto Uznio adresu, arba Sandaros Centra Chicagoje. Ant čekių reikia užrašyti "Mykolas Vaidyla Memorial Fund".

MYKOLO VAIDYLOS PAMINKLAS

Ši paminklo projekta padarė skulptorius tapytojas Dhula Yatri, gyvenantis Santa Monikoje, Calif. Jis parduose net tris projektus. Kiti jo projektai atspausdinti kitame Sandaros numeryje.

Dail. Dhula Yatri yra lietuvis, anksčiau buvęs dail. Petras Lukas.

MYKOLO VAIDYLOS MIRTIES METINĖS

Minėjimas įvyks BALZEKO MUZIEJUJE rugsėjo 25 d. 2 val. 30 min. pp.

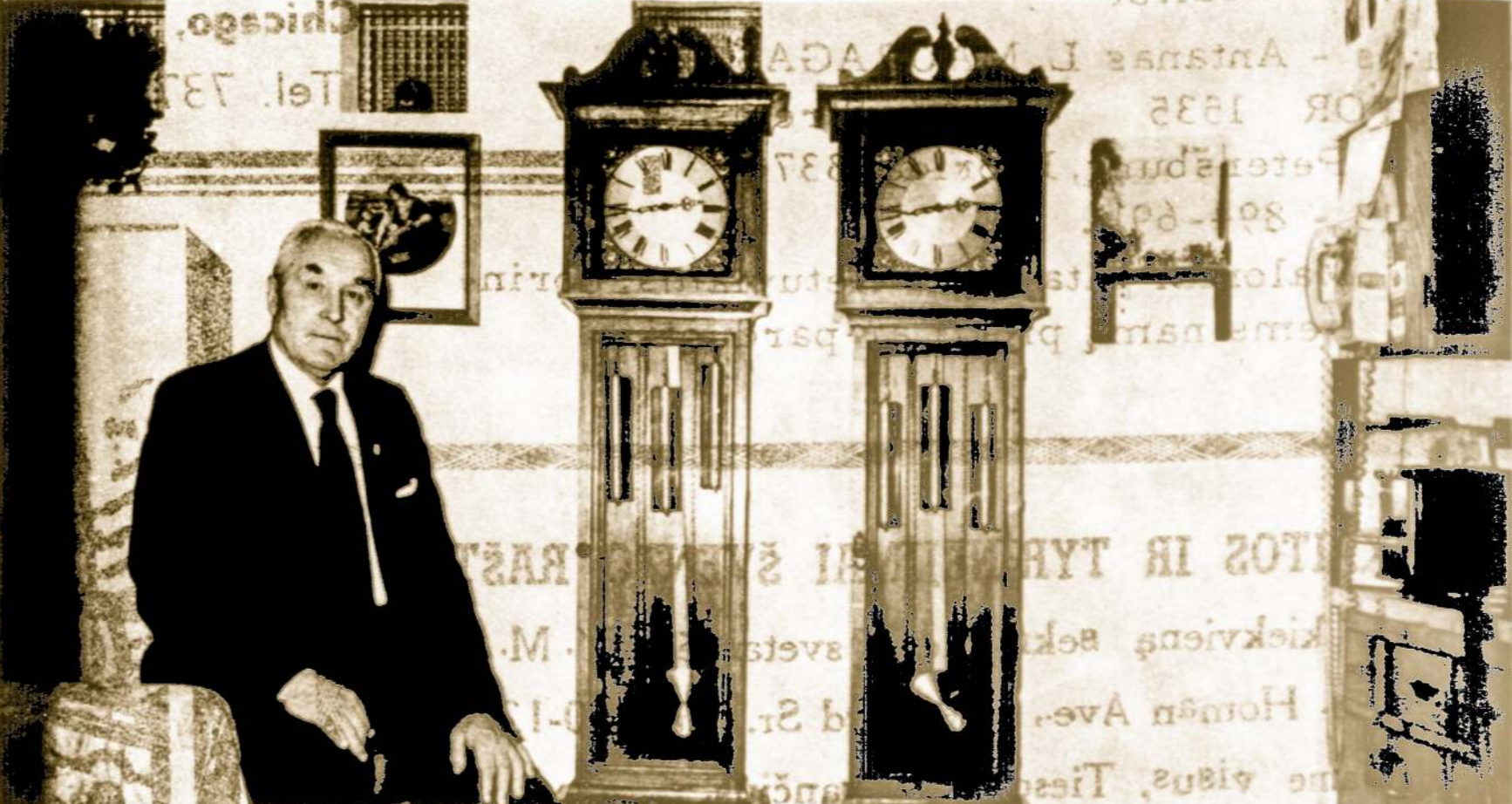
Sekmadienį, rugsėjo 25 d. kviečiame visus dalyvauti ir visas artimas organizacijas prie šio minėjimo prisidėti.

AUKOS

- Juozas Šilimaitis, Chicago.....\$25
- Jonas Liorentas, Florida.....\$10
- Anastazija Valančius, Čiča Chicago.....\$15
- Ona Dirvianskas, Western Spr.....\$5
- Mrs. M. Dambros, Chgo.....\$10
- Helen Buchinskas, Chgo.....\$5
- Elena Tamošaitienė, Chgo.....\$3

RUOŠIAMASI SUVAŽIAVIMUI

Amerikos Lietuvių Tarybos centras ir skyriai ruošiasi suvažiavimui kuris įvyks spalio 8 d., Sheraton Tower, 9333 South Cicero, Chicagoje. ALT Informacija

Juozas Skėlyys, žinomas visuomenės veikėjas, keletos organizacijų valdybos narys ir išėjęs pensijon veltui laiką nepraleidžia, turi patraukiamą visokių specialybių pasimokyti. Viena iš mėgiamųjų - laikrodžių gamyba, kurių (kaip nutraukoje matoma) jau yra pagaminęs penkis. Ateinant rudens ir žiemos sezonui yra pasirūšęs dar bent porą pagaminti. Jų kaina būna tarp 400-500 dolerių. Nutrauka C. Genučio

PATARLĖS

Zmogus be spaudos lieka aklas visados. Velnio batai niekad negirgžda ir tu negirdėsi jo ateinant. Jokia moteris neišlaido paslapčių: bet visos moterys išlaido vieną paslapį - savo amžiaus metus. Mėle ateina pro langą, o šeina pro kamina. Kaip dažais melo bepaliavosi, vis tiek teisybės nepakavosi. Artimiausias kelias į žmogaus širdį beveik visada eina per jo pilvą. Sun kuris po kelis kiemus begioja, nė vieno gerai nedaboja. Jei juokausi su asilu, tai jis tau uodega ir per veidą tēks.

Chicago Savings Offers You A Choice Of These Beautiful COLOR TV SETS

WHILE YOU EARN 6 1/2% to 7 3/4% PER ANNUM IN OUR SPECIAL ACCOUNT

17" Diagonal COLOR With \$1,500 You can have this 17" RCA XL-100 COLOR TV... and your money grows to \$1,897 in 72 months

19" Diagonal COLOR Remote-Control With \$1,500 You can have this 19" RCA XL-100 COLOR TV... with Remote Control... and your money grows to \$1,696.54 in 72 months

Or With \$2,000 And your money grows to \$2,283.00 in 4 years

Or With \$5,000 And your money grows to \$5,558.48 in 2 1/2 years

Or With \$10,000 And your money grows to \$10,691.09 in 1 1/2 years

Or With \$20,000 And your money grows to \$21,024.81 in 1 year

Or With \$2,000 And your money grows to \$2,112.23 in 4 years

Or With \$5,000 And your money grows to \$5,408.96 in 2 1/2 years

Or With \$10,000 And your money grows to \$10,551.99 in 1 1/2 years

Or With \$20,000 And your money grows to \$20,890.22 in 1 year

MES KALBAME LIETUVISKAI

EARN INTEREST

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
DES PLAINES OFFICE: 1065 DAKINSON STREET, DES PLAINES, ILLINOIS 60018, TELEPHONE: 297-0720
ALMIRA OFFICE: 344 WEST NORTH AVENUE, CHICAGO, ILLINOIS 60647, TELEPHONE: 889-3153
MAIN OFFICE: 6245 SOUTH WESTERN AVENUE, CHICAGO, ILLINOIS 60636, TELEPHONE: 476-7575

NAUJA LIETUVIŠKA RADIO PROGRAMA "LIETUVOS AIDAI"
Veda Kazė BRAZDŽIONYTĖ
Veikia savaitgaliais: Penktadieniais 9:30 - 10:00 val. vak. ir Šeštadieniais 8:00 - 10:00 val. vak. FM - 106.3, iš WENR stot. Sekmadieniais 9:30 - 10:00 val. ryt. AM - 1230, iš WJOB stot. Adresas: 2646 West 71-st St. Chicago, Ill. 60629, Tel. 778-5974

SANDAROS RUDENINĖ GEGUŽINĖ

SPALIO 9 DIENĄ, 1977, SEKMADIENĮ

GROS

Lietuvos Vyčių salėje ir darže,
2455 West 47th Street, Chicagoje

NEOLITUANŲ
ORKESTRAS

POBŪVIS ĮVYKS NORS IR BLOGAM ORUI ESANT PRADŽIA 12 VAL.

KVIEČIAME VISUS TAUTIEČIUS DALYVAUTI

antras kaimas

SANDAROS GEGUŽINĖS PROGRAMOJE

Programą pavairins visuomenei gerai žinomas ANTRAS KAIMAS. Pažymėtina, kad ANTRAS KAIMAS sutiko dalyvauti Sandaros gegužinėje, nors jiems tenka šiomis dienomis daug kur važinėti po kitas lietuviškas kolonijas. Prieš mūsų gegužinę jie dalyvaus Clevelande, Ohio, paskui po Sandaros gegužinės vyks į Kanadą.

ATVAŽIUOS MEŠKA SU ALUČIO BAČKA.....

Sandaros rudeninė gegužinė taip pat skelbiama kaip plačiai žinoma "OCTOBER FESTIVAL", nes, be kita ko, bus alaus iš bačkų tiek, kiek reikės, - bus skanių "Bratwurst" ir kt. Žinoma, šis "Festivalis" praeis tik lietuviškoje pakilioje nuotaikoje.

SANDARA

OCTOBER FESTIVAL

OCTOBER 9, 1977 - 12:00 Noon
K of L HALL - 47th Street & Campbell Ave. - Chicago, Ill.
Prizes - 19" RCA COLOR TV

Be to, sandariečiams spalio (october) mėnuo yra labai svarbus, nes prieš 63 metus (t. y. 1914 m. spalio 3 d.) buvo įsteigta Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara. Taigi, šis spalio mėnuo Sandarai yra gimtadienio mėnuo.

DALYVAUS DAUG GARBINGŲ SVEČIŲ NET IŠ VISOS AMERIKOS

Sandaros gegužinėje dalyvaus Susivienijimo (SLA) prezidentas ir Sandaros Centro Valdybos pirmininkas POVILAS DARGIS iš Pittsburgho, Sandaros Centro Valdybos vicepirm. ALEKSANDRAS ČAPLIKAS, Sandaros švietimo komisijos narys A. ANDRIULIONIS - abu iš Bostono, Mass. Ir daug daug kitų....

Taip pat gegužinėje dalyvaus kongresmanas MARTY RUSSO ir teisėjas FRANCIS BUTLER ir daug kitų, kurie labai vertina sandariečių ir visų lietuvių veiklą ir gerai supranta mūsų tautos siekimus.

KAS BUS TAS LAIMINGASIS?.....

Gegužinėje paašikės, kas laimės naują Spalvotos Televizijos Aparatą, 19" RCA Šis aparatas yra Julius Kuzas, jr. dovana. Be to, bus daug kitų dovanų: John G. Evans, jr. skyrė \$ 25 pinigais ir kt. Visos dovanos bus pristatytos gegužinėje.

KVIEČIAME PAREMTI SANDARĄ IR LIETUVIŠKUS REIKALUS

Kviečiame visus su savo artimaisiais ir draugais atvykti į Sandaros gegužinę. Savo atsilankymu paremsite ne tik Sandaros laikraštį, bet ir lietuviškus reikalus. Jūsų parama Sandarai yra labai reikalinga, ypač dabar, kada Sandarai reikia naujų mašinų, reikia taisyti namus ir daryti kitus persitvarkymus.

Iki pasimatymo Spalio 9 dieną, sekmadienį, SANDAROS GEGUŽINĖJE.

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE SPECIALUS VAJUS

• Šio vajeus sąlygomis galima apsidrausti tik Class V-2 - tai yra viso amžiaus apdrauda, kuriai mokėsčiai mokami per 20 metų. Apdraudos dydis - \$2,000 arba \$1,000.

• Apsidrausti gali visi nuo 1 iki 70 metų amžiaus.
• Sveikatos patikrinti nereikia.
• Šio vajeus metu apsidraudę gauna 45% nuolaidą nuo pirmųjų metų mokesčių ir 10% nuolaidą nuo sekančių 19-kos metų mokėjimų.

• Po trijų metų garantuojama paliudymų pinigine vertė (Cash Surrender Value) ir apmokėta apdrauda (Paid-Up Value).

• Šia apdrauda turi teisę pasinaudoti SLA nariai, jų šeimos, taip pat ir jų prieteliai ir lietuvių draugai.

• Norint apsidrausti, reikia kreiptis į savo Kuopos Finansų Sekretorių arba organizatorių telefonu ar laišku. Jis jums įteiks užpildyti ir pasirašyti supaprastintą Non-Medical aplikaciją. Taip pat sumokėkite Finansų sekretoriui pirmųjų metų mėnesinius arba metinius mokesčius.

• Įsirašyti į Susivienijimo Lietuvių Amerikoje yra dabar geriausias laikas.

• Mums visiems reikia didesnės gyvybės apdraudos, kadangi viskas nuolat brangsta.

• Apdrauda pradės galioti nuo sekančio mėnesio pirmosios dienos, kai SLA Centras jūsų aplikaciją bus apbavęs ir gaus jūsų pirmuosius mėnesius arba metinius mokesčius.

• Jeigu Finansų sekretoriaus arba organizatoriaus adreso neturite ir jeigu jūsų apylinkėje SLA kuopos nėra, prašoma kreiptis į SLA Sekretorę:

Mrs. G. Meiliunas
Lithuanian Alliance of America
307 West 30th Street
New York, N. Y. 10001

MARGUTIS

Kviečiame visus į
**MARGUČIO
KONCERTĄ**
Sekmadienį

SPALIO 2 dieną, 3 VAL. P.P.

JAUNIMO CENTRE, CHICAGOJE

Programą atliks pianistas V. PUŠKORIUS, balerina V. KARO-SAITĖ, talkininkaujant J. PUODŽIŪNUI ir jo studijai.

BILIETAIGAUNA MI: MARGINIUOSE IR MARGUTYJE

Kongresmanas MARTY RUSSO

Jis dalyvaus Sandaros gegužinėje, vertindamas sandariečių ir visų lietuvių visuomeninę veiklą ir gerai suprasedamas mūsų siekimus Lietuvos laisvinimo kovoje.

MAŽOS ISTORIJOS APIE DIDELIUS ŽMONES

Pudelio plaukai

Žymusis austrų kompozitorius, vadinamasis valsu karalius ir kelių labai populiarių operečių autorius Johanas Strausas 1825-1899 m.; dažnai ir daug kur turėdavo keliauti po Europą. Beveik visuose kraštuose buvo didžiuliai jo garbintojų būriai, kurie trokšdavo jį pamatyti ir išgirsti jo muziką. Jis keliones jis beveik visuomet pasiimdavo ir savo labai mėgiamą juodą pudelį (šunelį). Kartu, žinoma, keliaudavo ir jo tarnas, nuolatos rūpindamasis savo pono ir jo pudelio gerove. Sugrįžęs į Vieną iš vienos tokios kelionės, Strausas pastebėjo, kad tas jo pudelis kažkaip keistai pradėjo plikti ir pamane, kad tai tar-no kaltė, nes jis tinkamai jo neprižiūrįs ir laiku nepamaitinęs. Tad pasišaukęs tarną, surengė jam karštą pirtį. Nusigandęs tarnas pagaliau pripažino, kad jis dideliems Strauso gerbėjams, o ypač gerbėjoms parduodavęs pudelio plaukų kuokšteles vietoj paties Strauso plaukų, todėl šunelis ir pradėjęs plikti.

Mes abu bejęgiai...

Didis airių rašytojas, dramaturgas Bernardas G. Shaw (1856-1950 m.) per ilgą savo gyvenimą yra parašęs daug dramų, pjesių ir komedijų, kurios beveik visos buvo pastatytos Londono, o vėliau ir kitų miestų teatruose, dažniausiai susilaukdamos didelio pasisekimo. Kartą viename Londono teatre po premjeros autorius Shaw buvo iškvietas į sceną ir žiūrovai sukėlė jam labai dideles ovacijas. Tačiau publikoje atsirado vienas nepatenkintas žiūrovas, kuris ėmė švilpti ir garsiai rėkauti. Tuomet Shaw paprašė publiką nurimti ir šiais žodžiais kreipėsi į nepatenkintą jį:

— Aš visai sutinku su tamstos nuomone, kad ši drama netikusi, bet kągi mes du galime padaryti prieš tokią minią, kuriai ji patinka. Deja, mes abu esame bejęgiai...

Visai lengva atsiminti...

Garsusis fizikas, reliatyvumo teorijos kūrėjas, savo kilme Vokietijos žydas Albertas Einšteinas (1879-1955 m.) kartą susitiko savo seną pažįstamą ponį, kurią jau senokai buvo matęs. Toji labai norėjo dažniau su juo susitikti ir todėl prašė, kad jis nors retkarčiais jai paskambintų telefonu:

— Tik prašau užsirašyti mano telefono numerį, nes jį sunku atsiminti!

— Na, gerai, — pasakė mokslininkas.

Koks gi tamstos telefono numeris?

— 24361.

— Na, tai kas čia sunkaus? Juk tai du tužiniai ir devyniolika kvadrata. Prisiminsiu ir neužsirašęs.

ENGLISH section

LITHUANIA

LITHUANIAN-POLISH COMMONWEALTH.

The increasing Russian and German power and the centuries-long efforts to protect themselves against foreign threats forced Lithuanians to enter into a union with Poland. A Lithuanian-Polish Commonwealth was established in 1569, headed by a common king, elected by the nobility of both nations. For many generations, a Lithuanian king was always elected to rule the Commonwealth of both countries. The two nations maintained a common foreign policy, but were separate and sovereign political entities.

UNDER CZARIST DOMINATION.

The increasing Russian and German power constituted a great danger to the sovereignty of the Commonwealth. Repeated invasions by Moscow troops finally ended the independence of the Lithuanian-Polish state and both nations were partitioned into three separate stages (1772, 1792, and 1795) between Russia, Prussia and Austria.

With the exclusion of a small western part, so-called Lithuania Minor, which was incorporated into Prussia, almost all of Lithuania was subjugated by Russia. Lithuania remained under Czarist domination for 123 years, defying Russian intentions to russify and assimilate its inhabitants. Lithuanians repeatedly revolted against Russian rule. After the unsuccessful revolt of 1831 the old University of Vilnius was closed. After the attempted uprising of 1863, all parochial schools in Lithuania were closed, and all Lithuanian printing, even of prayer-books, was prohibited for 40 years.

AWAKENING. The relentless insurrections strengthened the desire for liberty as national consciousness matured. The number of intellectuals in Lithuanian villages increased. In East Prussia, the publication of the Lithuanian newspaper AUŠRA (Dawn) was begun and was secretly distributed in Lithuania. The influence of strong patriotic personalities such as Dr. J. Basanavičius, Dr. V. Kudirka and Bishop M. Valančius was felt in Lithuania. The unsuccessful war

Map of Lithuania. Dotted line: the border established by the Lithuanian-Soviet Peace Treaty of 1920.

between Russia and Japan made possible another revolutionary movement in 1905. In that year Lithuanians managed to convene a National Assembly in the ancient capital of Vilnius. This Assembly demanded home rule for Lithuania.

INDEPENDENCE.

World War I considerably weakened both unlawful occupants of Lithuania: Russia and Germany. The Lithuanian National Council, elected by representatives in 1917, on February 16, 1918 unanimously proclaimed the restoration of Lithuania's independence. On November 11, of that year, the Council formed the first government of the Independent Republic of Lithuania. Thousands of volunteers joined the freedom fighters, who liberated provinces from Bolshevik and other invaders. The Soviet Union, on July 20, 1920, signed a peace treaty with Lithuania, declaring:

"Russia, without any reservation whatsoever, recognizes Lithuania as a self-governing and independent state with all juridical consequences that follow from such a recognition and in the spirit of free and good will renounces for all time all sovereignty rights of Russia concerning the Lithuanian nation and Lithuanian territory".

This obligation was confirmed by Russia on September 28, 1926 in a Non-Aggression Pact:

"The Republic of Lithuania and the Union of Soviet Socialist Republics mutually undertake to respect in all circumstances the sovereignty and territorial integrity and inviolability of each other".

In 1920-1922 Lithuania was recognized by all other free states and on September 1, 1921, Lithuania was admitted as a member to the League of Nations.

Mieli SANDAROS skaitytojai ir bendradarbiai!

Mūsų rėmėjai gerai žino, kad Sandara nėra vieno kurio nors asmens "biznis", bet reikalas visos organizacijos, visų Sandaros narių ir skaitytojų. Lėšos Sandarai reikalingos ne tik normaliam laikraščio leidimui, bet ir numatytų mąšinių įsigijimui, kad laikraštis tobulėtų ir dažnėtų.

Amerikos Lietuvių Tautinė SANDARA, kaip ne pelno organizacija, nesiekia jokio pelno, tik nori tęsti taip svarbią idealistinę veiklą lietuviybės, demokratybės ir kovos už Lietuvos išlaisvinimą srityje, - nori visuomet išlaikyti savo organą - tautinės, demokratinės minties laikraštį SANDARĄ.

Skaitytojų ir Sandaros administracijos patogumui, apačioje čia dedame atkarpą, kurią užpildžius prašome prisiųsti Sandaros administratoriui p. Editai Rimkienei, kas dar nėra susimokėjęs už laikraštį. Taip pat prašome surasti ir naujų skaitytojų. Už jūsų malonų atsiliepimą ir SANDAROS paremimą būsime labai dėkingi.

Visos aukos skelbiamos Sandaroje. Jei jūsų adresas pasikeitęs, tai prašome pranešti mums ir seną ir naują adresą.

Siųsti šiuo adresu: SANDARA, 840 West 33 rd Street, Chicago, Ill, 60608

Siunčiu SANDAROS METINĘ PRENUMERATĄ..... 7 dol.

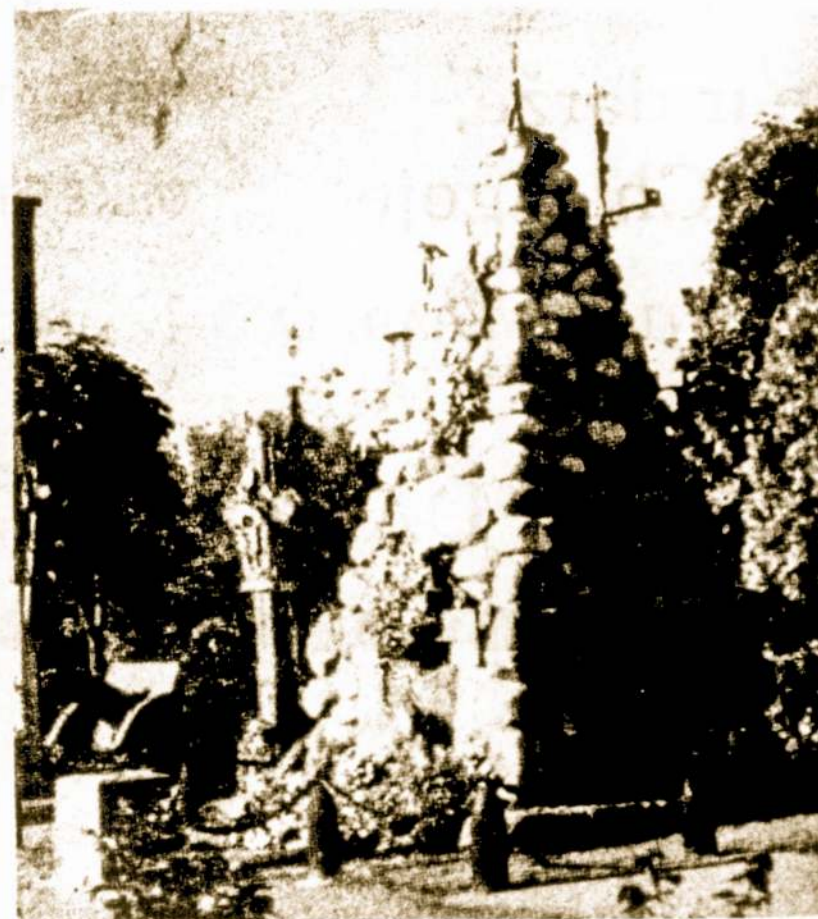
Siunčiu auką SANDAROS SPAUDOS FONDUI..... dol.

Iš viso..... dol.

MANO PAVARDĖ.....

ADRESAS:.....

ECONOMIC PROGRESS, LAND REFORM. During the brief 22-year interim of independence, Lithuania made considerable progress in social, cultural and economic life. A constituent Assembly was elected in 1920 and a democratic constitution was adopted. Cognizant of the special needs of the poor sector of the nation,

The monument of the Unknown Soldier in Kaunas, destroyed by the communists.

Lithuania adopted the Land Reform Law, whereby 717,968 hectares (one hectare is equal to 2.172 acres), of land were distributed; 38,660 new farmsteads were created and 26,190 farms of limited land were enlarged. The distribution of land was of direct benefit to 14% of the population. About 89% of Lithuania's rural population became landowners. This radical land reform was a notable first of its kind in postwar Europe. As Lithuania made considerable advances in agriculture, production rose sharply. Special progress was made in animal husbandry and the development of dairy production. Lithuanian farm products found eager buyers in world markets.

The industrial output of Lithuania from 1929 to 1939 rose 354.3% whereas the general world increase in production during this period was 128.7%. Lithuania's foreign trade, which in 1929 constituted .08% of the world trade, was .16% ten years later, an increase of 100%. Such a development points to a greater significance when we keep in mind that the Soviet Union's share of the world trade in the year 1938 was 1.1% that is only seven times that of Lithuania's, although counting 65 times that of Lithuania's population. Lithuania exported 5% of the world's flax, 7% of hogs, 3% of its bacon.

CULTURAL PROGRESS. Considerable advances were made in the fields of education and culture in independent Lithuania. Back in 1919, Lithuania had only 1036 primary schools, 1232 teachers and 45,540 pupils, whereas in 1939, before Soviet occupation, Lithuania had 2,956 schools, 10,024 teachers and 379,233 pupils. Lithuania also had two universities and eight institutions of higher education numbering 447 professors and 6,000 students. Two opera houses, several professional theaters, about 2,120 libraries housing over 2,152,000 books; museums and many other cultural institutions attested to the cultural vitality. About 50 publishing houses provided Lithuanian readers every year with about 1,200 new books of poetry, novels, and non-fiction literature. Outstanding creative works received state and private awards.

Lithuanians, as great lovers of tradition, cherish and preserve their folk art and beloved folk songs. Up until the Bolshevik occupation in 1940, the lyrics of 200,000 Lithuanian folk songs and 25,000 of their melodies had been recorded. Many Lithuanian songs are sad, poignantly reflecting the tragic fate of the nation.

Advertisement for BRIGHTON FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION. Features interest rates of 5 1/4%, 6 3/4%, and 7 1/2% per annum. Located at 4071 Archer Avenue, Chicago, Illinois 60632. Tel: LA 3-8248.

Advertisement for BELL REAL ESTATE, Juozas Bacevičius. 6455 So. Kedzie St., Chicago, Ill. 60629. Tel. 778-2237. Real estate services.

Advertisement for COSMOS PARCELS EXPRESS CORP. and MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE. 3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. Tel. 254-3320. Parcel and gift services.

Advertisement for HEATING CONTRACTOR, DOMAS ZUKAUSKAS. 4444 So. Western Ave., Chicago, Ill. 60608. Tel: VI 7-3447. Heating and air conditioning services.

Advertisement for CONTINENTAL RESTAURANT and DELIKATESSEN MAISTO PRODUKTAI. 3139 South Halsted Street. Restaurant and delicatessen services.

Advertisement for Jums Tinkamiausiai Galės Patarnauti, NORMAN BURŠTEINAS. 185 North Wabash Ave., Chicago. Tel. 263-5826. Real estate services.

Advertisement for Jums Tinkamiausiai Galės Patarnauti, NORMAN BURŠTEINAS. 185 North Wabash Ave., Chicago. Tel. 263-5826. Real estate services.